

ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (plénium)
z 11. júla 2006 *

Vo veci C-432/04,

ktorej predmetom je návrh podľa článku 213 ods. 2 tretieho pododseku ES a článku 126 ods. 2 tretieho pododseku AE, podaný 7. októbra 2004,

Komisia Európskych spoločností, v zastúpení: H.-P. Hartvig a J. Currall,
splnomocnení zástupcovia, s adresou na doručovanie v Luxemburgu,

navrhovateľka,

proti

Édith Cresson, v zastúpení: G. Vandersanden, L. Levi a M. Hirsch, advokáti,

odporkyni,

* Jazyk konania: francúzština.

ktorú v konaní podporuje:

Francúzska republika, v zastúpení: E. Belliard a C. Jurgensen, ako aj G. de Bergues, splnomocnení zástupcovia, s adresou na doručovanie v Luxemburgu,

vedľajší účastník konania,

SÚDNY DVOR (plénum),

v zložení: predseda V. Skouris, predsedovia komôr P. Jann, A. Rosas a K. Schiemann, sudcovia J.-P. Puissechet, R. Schintgen, N. Colneric, S. von Bahr (spravodajca), R. Silva de Lapuerta, K. Lenaerts, P. Kúris, E. Juhász, G. Arestis, A. Borg Barthet, M. Ilešič, J. Klučka a E. Levits,

generálny advokát: L. A. Geelhoed,
tajomník: M. Ferreira, hlavná referentka,

so zreteľom na písomnú časť konania a po pojednávaní z 9. novembra 2005,

po vypočutí návrhov generálneho advokáta na pojednávaní 23. februára 2006,

vyhlásil tento

Rozsudok

- 1 Komisia Európskych spoločenstiev sa svojím návrhom domáha, aby Súdny dvor určil, že pani Cresson porušila zvýhodňovaním alebo prinajmenšom závažnou nedbanlivosťou svoje povinnosti vyplývajúce z článkov 213 ES a 126 AE, a preto aby rozhodol o čiastočnom alebo úplnom odňatí práva na dôchodok pani Cresson alebo iných dávok vyplácaných namiesto dôchodku.

Právny rámec

- 2 Článok 213 ods. 2 ES stanovuje:

„Členovia Komisie vykonávajú svoje funkcie úplne nezávisle a vo všeobecnom záujme Spoločenstva.

Pri plnení svojich povinností nesmú žiadať ani prijímať pokyny od žiadnej vlády, ani od iného orgánu. Musia sa zdržať akéhokoľvek konania, ktoré sa nezlučuje s ich povinnosťami. Každý členský štát sa zaväzuje rešpektovať túto zásadu a neovplyvňovať členov Komisie pri plnení ich úloh.

Počas svojho funkčného obdobia členovia Komisie nesmú vykonávať inú platenú ani neplatenú pracovnú činnosť. Pri nástupe do funkcie sa slávnostne zaviažu, že počas svojho funkčného obdobia aj po jeho skončení budú rešpektovať povinnosti vyplývajúce z tejto funkcie, najmä povinnosť konať čestne a zdržanlivo pri prijímaní určitých funkcií alebo výhod po skončení funkčného obdobia. V prípade porušenia tejto povinnosti môže Súdny dvor na žiadosť Rady alebo Komisie, podľa okolností prípadu, rozhodnúť o odvolaní príslušného člena podľa článku 216, alebo o odňatí práva na dôchodok alebo iných dávok vyplácaných namiesto dôchodku.“

3 Podľa článku 216 ES:

„Ak niektorý člen Komisie nespĺňa podmienky predpísané pre výkon funkcie alebo sa dopustil závažného pochybenia, môže ho Súdny dvor na žiadosť Rady alebo Komisie odvolať.“

4 Ustanovenia článku 126 ods. 2 AE sa zhodujú s ustanoveniami článku 213 ods. 2 ES.

Právna úprava týkajúca sa vedeckých pracovníkov

5 Komisia 19. decembra 1989 prijala rozhodnutie obsahujúce administratívne usmernenia uplatniteľné na vedeckých pracovníkov v rámci niektorých výskumných programov (ďalej len „rozhodnutie o vedeckých pracovníkoch“).

- 6 Toto rozhodnutie najmä stanovuje kategórie odborníkov, ktorí môžu byť zamestnaní ako vedeckí pracovníci, uplatniteľné mzdové podmienky a dobu, na ktorú možno zmluvy uzatvoriť. Spresňuje tiež, že vedecký pracovník musí napísať správu o činnosti, ktorú vykonával počas trvania zmluvy, a to najneskôr mesiac po uplynutí doby, na ktorú sa zmluva uzavrela.

Skutkové okolnosti

- 7 Podstatné skutkové okolnosti, ako vyplývajú najmä z návrhu, sú nasledujúce.
- 8 Pani Cresson bola členkou Komisie od 24. januára 1995 do 8. septembra 1999. Komisia, ktorej predsedom bol v tom čase pán Santer, podala kolektívnu demisiu 16. marca 1999, pričom všetci jej členovia zostali vo funkcii až do 8. septembra 1999. Pani Cresson bola zodpovedná za tieto oblasti: veda, výskum a rozvoj, ľudské zdroje, školstvo, vzdelávanie a mládež, ako aj Spoločné výskumné centrum (SVC); v čase skutkových okolností veci patrili všetky tieto oblasti okrem SVC pod generálne riaditeľstvá (GR) XII, XIII.D a XXII.
- 9 Komisia vo svojom návrhu uvádza tvrdenia proti pani Cresson, ktoré sa delia na dve časti: prvá časť sa týka pána Berthelota a druhá pána Riedingera.

Situácia pána Berthelota

- 10 V čase, keď začala pani Cresson vykonávať svoju funkciu, bol už jej kabinet vytvorený. Pani Cresson však prejavila želanie, aby sa stal jej „osobným poradcom“ jeden z jej blízkych známych pán Berthelot. Podľa jeho životopisu bol pán Berthelot lekár so špecializáciou zubná chirurgia, bol primárom nemocničného oddelenia a počas troch mesiacov bol poverencom Agence nationale de valorisation de la recherche (Anvar) (národná agentúra pre valorizáciu výskumu). Pán Berthelot býval v obci neďaleko mesta Châtellerault (Francúzsko), ktorého starostkou bola pani Cresson. Keďže v čase skutkových okolností veci mal pán Berthelot 66 rokov, nemohol byť prijatý do zamestnania ako dočasný zamestnanec vykonávajúci funkciu člena kabinetu komisára. Pán Lamoureux, vedúci kabinetu pani Cresson, ju upozornil, že podľa jeho názoru so zreteľom na vek pána Berthelota neexistuje možnosť ako ho zamestnať v Komisii.
- 11 Pani Cresson však trvala na tom, aby sa stal jej osobným poradcom pán Berthelot, a obrátila sa na administratívne oddelenie, aby preskúmalo podmienky jeho možného prijatia do zamestnania. Administratívne oddelenie uvažovalo o rôznych zmluvách, okrem iného o zmluve o poradenstve, ktorú zamietlo z dôvodu jej nákladnosti, a o zmluve pre vedeckého pracovníka, ktorá sa nakoniec použila.
- 12 GR XII zamestnalo pána Berthelota ako vedeckého pracovníka od 1. septembra 1995 na počiatočnú dobu šiestich mesiacov. Neskôr sa táto doba predĺžila do konca februára 1997. Napriek tomu, že podmienky zamestnania vedeckého pracovníka vyžadujú, aby svoju činnosť vykonával výlučne v SVC alebo v oddeleniach, ktoré sa venujú výskumným činnostiam, pán Berthelot pracoval iba ako osobný poradca pani Cresson.

- 13 Keďže pán Berthelot nemal k dispozícii vlastnú kanceláriu, používal okrem iného prechodnú kanceláriu kabinetu. Vo všeobecnosti prichádzal do budovy Komisie v utorok ráno a odchádzal vo štvrtok večer. O svojej činnosti podával pani Cresson ústne správy.
- 14 Od apríla 1996 sa na základe uplatnenia pravidla o zamedzení súbehu príjmov znížila mesačná odmena, ktorú dostával pán Berthelot ako vedecký pracovník, tak, aby sa zohľadnila výška dôchodku, ktorý poberal vo Francúzsku.
- 15 Krátko po uplatnení tohto zníženia kabinet pani Cresson vydal na meno pána Berthelota v období od 23. mája do 21. júna 1996 trinásť cestovných príkazov do Châtellerault, ktorými sa mu poskytlo približne 6 900 eur. Podľa trestného vyšetrovania začatého v Belgicku roku 1999 sa cestovné príkazy týkali fiktívnych služobných ciest.
- 16 Od 1. septembra 1996 sa zmenilo zaradenie pána Berthelota, ktorý postúpil zo skupiny II do skupiny I vedeckých pracovníkov. Jeho mesačná odmena pohybujúca sa okolo 4 500 eur sa zvýšila približne o 1 000 eur.
- 17 Po uplynutí doby určenej v zmluve s GR XII, t. j. 1. marca 1997, sa poskytla pánovi Berthelotovi ďalšia zmluva pre vedeckého pracovníka v SVC na dobu jedného roka, ktorá mala uplynúť na konci februára 1998. Celková doba jeho zamestnania ako vedeckého pracovníka tak dosiahla dĺžku dva a pol roka, pričom právna úprava stanovuje maximálnu dobu výkonu takéhoto zamestnania na 24 mesiacov.

- 18 Oddelenie finančnej kontroly Komisie na základe rozhodnutia o vedeckých pracovníkoch požiadalo 2. októbra 1997 o predloženie správy o činnosti pána Berthelota v nadväznosti na uplynutie doby určenej v jeho zmluve na konci februára 1997. Podľa znenia tohto rozhodnutia mal pán Berthelot vypracovať takúto správu tak v nadväznosti na uplynutie doby určenej v jeho prvej zmluve, ako aj v jeho zmluve s SVC. Po opakovaných upozorneniach sa tieto správy zložené zo súboru poznámok rôznych autorov upravených kabinetom pani Cresson predložili v júli 1998.
- 19 Pán Berthelot 31. decembra 1997 požiadal o skončenie pracovného pomeru zo zdravotných dôvodov s účinnosťou od uvedeného dátumu. Jeho žiadosti sa vyhovel.
- 20 Pani Cresson sa napriek tomu obrátila na vedúceho svojho kabinetu, aby preskúmal, či nemožno nájsť „riešenie“, podľa jeho vlastných slov, pre pána Berthelota od 1. januára 1998. Predpokladalo sa teda, že pán Berthelot bude prijatý do zamestnania ako špeciálny poradca, pán Berthelot však túto ponuku odmietol.
- 21 Pán Berthelot zomrel 2. marca 2000.

Situácia pána Riedingera

- 22 Pánovi Riedingerovi, advokátovi a osobnému známemu pani Cresson, ponúkli oddelenia Komisie roku 1995 tri zmluvy, pričom najmenej dve z nich boli ponúknuté na základe výslovnej žiadosti pani Cresson.

- 23 Predmetom prvej zmluvy podpísanej generálnym riaditeľom SVC bola „analýza možnosti prepojenia centier výskumu vývoja ľudskej spoločnosti Strednej Európy s podobnými centrami komunitárnej Európy“. Táto zmluva súvisela s rozvojom Inštitútu pre technologický výskum vývoja ľudskej spoločnosti v Seville (Španielsko) a predpokladala prehĺbenie vzťahov v tejto oblasti s krajinami Strednej Európy.
- 24 Druhá zmluva na sumu 10 500 ecu spočívala „v sprevádzaní pani Cresson počas jej služobnej cesty do Južnej Afriky od 13. do 16. mája 1995 a v spísaní správy“. Táto služobná cesta zahŕňala dve časti. Predmetom prvej časti bola konferencia o informačnej spoločnosti. Druhá časť sa týkala najmä vyslania v rámci „dobrovoľnej služby“ mladých nemeckých lekárov do Južnej Afriky. Uvedená služobná cesta mala aj turistický charakter.
- 25 Tretia zmluva sa týkala „štúdie o prípadných možnostiach vytvorenia európskeho inštitútu porovnávacieho práva“. Tento inštitút mal umožniť lepšie pochopenie právnych problémov spojených s oblasťou výskumu, najmä v súvislosti s právom duševného vlastníctva a patentmi.
- 26 Aj keď boli na tieto tri zmluvy zaznamenané výdavky v rozpočte oddeleniami, ktoré riadila pani Cresson, žiadna zo zmlúv sa nevykonala a nedošlo ani k ich zaplateniu.

Vyšetovania a začaté konania

- 27 Vyšetovania viedol najprv výbor nezávislých expertov, neskôr Európsky úrad pre boj proti podvodom (OLAF) a nakoniec Vyšetrovací a disciplinárny úrad Komisie

(IDOC). Belgický vyšetrovací sudca začal trestné konanie a konanie začala aj Komisia.

Vyšetrovanie výboru nezávislých expertov

- 28 Výbor nezávislých expertov zriadený 27. januára 1999 pod dohľadom Európskeho parlamentu a Komisie bol poverený vypracovaním prvej správy, ktorá mala určiť mieru zodpovednosti Komisie ako kolégia alebo jednotlivo niektorého, resp. niektorých z jej členov za nedávne podvody, nesprávne riadenie a nepotizmus spomínané v priebehu parlamentných rozpráv.
- 29 Vo svojej správe predloženej 15. marca 1999 výbor uviedol vo vzťahu k pánovi Berthelotovi, že došlo jednoznačne k zvýhodňovaniu.

Vyšetrovania OLAF-u a IDOC-u

- 30 OLAF uskutočnil v nadväznosti na závery výboru nezávislých expertov svoje vlastné vyšetrovania a 23. novembra 1999 predložil správu.
- 31 Táto správa viedla k začatiu niekoľkých disciplinárnych konaní proti úradníkom a dočasným zamestnancom Komisie, ako aj k začatiu konania smerujúceho k vráteniu súm, ktoré sa neoprávnene zaplatili pánovi Berthelotovi.

- 32 Generálne riaditeľstvo personálu a administratívy (ďalej len „GR ADMIN“) a po svojom zriadení rozhodnutím z 19. februára 2002 IDOC uskutočnili vyšetrowanie vo vzťahu k pánovi Riedingerovi a ďalšie dve doplňujúce vyšetrowania v súvislosti s pánom Berthelotom, jedno sa týkalo jeho úlohy v GR XII, a druhé jeho poslania v SVC.
- 33 V priebehu týchto vyšetrowaní sa uskutočnili desiatky výsluchov, pričom príslušné oddelenia, ako aj pán Kinnock, zástupca predsedu Komisie poverený administratívnou reformou, sa viackrát obrátili na pani Cresson. Pani Cresson predložila svoje pripomienky listami z 24. septembra, 22. októbra a 17. decembra 2001.
- 34 GR ADMIN odovzdalo svoju správu týkajúcu sa pána Riedingera 8. augusta 2001. IDOC predložil správu týkajúcu sa pána Berthelota 22. februára 2002.

Trestné konanie

- 35 Podaním trestného oznámenia jedným z členov Parlamentu začalo roku 1999 trestné konanie v súvislosti so spisom týkajúcim sa pána Berthelota. Komisia sa ako poškodená zúčastnila na tomto konaní proti pani Cresson.
- 36 Vyšetrujúci sudca obvinil pani Cresson, pána Berthelota, ako aj úradníkov a dočasných zamestnancov Komisie z falšovania, pozmeňovania, podvodu a nezákonného zvýhodňovania na základe troch okolností, a to:

— pán Berthelot bol prijatý do zamestnania ako vedecký pracovník v rozpore s predpismi stanovenými Komisiou,

- správ vypracovaných po ukončení činnosti pána Berthelota, ako aj
- cestovných príkazov a vyúčtovaní služobných ciest pána Berthelota.

- 37 Procureur du Roi (prokurátor) vo svojej záverečnej reči, ktorú písomne predložil chambre de conseil du Tribunal de première instance de Bruxelles (Belgicko), t. j. súdному orgánu, ktorý má na konci prípravného konania rozhodnúť o tom, či osoba bude alebo nebude obžalovaná na tribunal correctionnel (trestný súd), vylúčil ako dôvod obžaloby prvú okolnosť súvisiacu s prijatím do zamestnania pána Berthelota, pretože usúdil, že toto prijatie do zamestnania nebolo v rozpore s právnou úpravou Spoločenstva a že ustanovenia belgického trestného práva o zvýhodňovaní sa neuplatňovali v čase skutkových okolností veci na osoby vykonávajúce verejnú službu v organizácii založenej podľa medzinárodného práva verejného. Prokurátor tiež vylúčil ako dôvod obžaloby druhú okolnosť, pretože zo spisu podľa neho nevyplývalo žiadne zavinenie pani Cresson. Dôvody obžaloby súvisiace s treťou okolnosťou sa najprv prijali, neskôr sa od nich upustilo.
- 38 Chambre de conseil du Tribunal de première instance de Bruxelles uznesením z 30. júna 2004 zohľadnil ústnu záverečnú reč prokurátora s odkazom na dôvody uvedené v jeho písomnej záverečnej reči a zastavil trestné stíhanie tak proti pánovi Berthelotovi, pretože zomrel, ako aj proti ostatným obvineným. Čo sa týka pani Cresson, tribunal uviedol, že neexistuje dôkaz o tom, že vedela o sporných okolnostiach súvisiacich s cestovnými príkazmi pána Berthelota.

Konanie začaté Komisiou

- 39 Kolégium komisárov 21. januára 2003 rozhodlo zaslať pani Cresson oznámenia o výhradách zistených proti jej osobe v súvislosti s možným začatím konania podľa

článku 213 ods. 2 ES a článku 126 ods. 2 AE. Rozhodlo tiež o tom, že sa pani Cresson umožní prístup k jej spisu a že sa vyzve, aby predložila svoje pripomienky.

- 40 Oznámenie o výhradách týkajúcich sa prijatia do zamestnania pána Berthelota a zmlúv ponúknutých pánovi Riedingerovi sa najprv odovzdalo pani Cresson 17. marca 2003, neskôr, t. j. 6. mája 2003, sa jej z čisto technických dôvodov súvisiacich so splnomocnením doručil ten istý dokument s dátumom 30. apríl 2003.
- 41 Potom nasledovala bohatá korešpondencia medzi advokátmi a poradcami pani Cresson a Komisiou týkajúca sa dosahu konania začatého Komisiou a prístupu pani Cresson k dokumentom, ktoré považovala za relevantné.
- 42 Pani Cresson odpovedala na oznámenie o výhradách dokumentom z 30. septembra 2003. Spochybňuje v ňom najmä právny základ tohto oznámenia a subsidiárne uvádza, že uvádzané výhrady nie sú preukázané. Okrem toho žiada, aby sa jej zaplatila suma vo výške 50 000 eur ako náhrada za spôsobenú hmotnú a morálnu ujmu v súvislosti so začatím disciplinárneho konania proti jej osobe.
- 43 Komisia vypočula pani Cresson v priebehu vypočúvania, ktoré sa uskutočnilo 30. júna 2004.
- 44 Komisia podala 19. júla 2004 návrh na začatie konania na Súdny dvor.

Konanie pred Súdnyim dvorom a návrhy účastníkov konania

45 Komisia navrhuje, aby Súdny dvor:

- určil, že pani Cresson porušila povinnosti, ktorej jej vyplývali z článkov 213 ES a 126 AE,

- rozhodol z tohto dôvodu o odňatí jej práva na dôchodok a/alebo iných dávok vyplácaných namiesto dôchodku, pričom Komisia ponecháva na úvahu Súdneho dvora, aby určil dobu a rozsah tohto odňatia, a

- zaviazal pani Cresson na náhradu trov konania.

46 Pani Cresson navrhuje:

- aby sa návrh Komisie odmietol ako neprípustný,

- subsidiárne, aby sa tento návrh zamietol ako nezákonný a nedôvodný,

— aby sa Komisii nariadilo predložiť úplnú zápisnicu z rokovania, ktoré viedlo k prijatiu rozhodnutia z 19. júla 2004 o podaní návrhu na Súdny dvor, ako aj predložiť všetky dokumenty, ktoré odporkyňa žiadala vo svojej žiadosti a opätovnej žiadosti z 26. apríla a 5. októbra 2004, a

— aby bola Komisia zaviazaná na náhradu trov konania.

47 Uznesením predsedu Súdneho dvora z 2. júna 2005 sa povolil vstup Francúzskej republiky do konania ako vedľajšieho účastníka, ktorý podporuje návrhy pani Cresson.

48 Súdny dvor uznesením z 9. septembra 2005 zamietol žiadosť pani Cresson smerujúcu k tomu, aby sa predložili určité dokumenty.

O žiadosti o opätovné otvorenie ústnej časti konania

49 Pani Cresson listom z 30. marca 2006 požiadala Súdny dvor podľa článku 61 rokovacieho poriadku o nariadenie opätovného otvorenia ústnej časti konania. Svoju žiadosť odôvodnila tvrdením, že sa návrhy generálneho advokáta zakladajú na viacerých skutočnostiach, ktoré účastníci konania neprejednali. Uvádza najmä, že generálny advokát jednak vo svojich návrhoch vychádza výlučne zo zásad a usudzuje, že sporné konanie má „ústavnú“ povahu, a jednak neprejednáva skutkové okolnosti, ktoré sú však nevyhnutné na posúdenie vytýkaného správania.

- 50 V tejto súvislosti je potrebné mať na pamäti, že Súdny dvor môže i bez návrhu alebo na návrh generálneho advokáta, alebo na návrh účastníkov konania nariadiť opätovné otvorenie ústnej časti konania v súlade s článkom 61 rokovacieho poriadku, ak usúdi, že nemá dostatok informácií alebo že vec je potrebné rozhodnúť na základe tvrdenia, ktoré nebolo prejednané účastníkmi konania (pozri najmä uznesenie zo 4. februára 2000, Emesa Sugar, C-17/98, Zb. s. I-665, bod 18, a rozsudok zo 14. decembra 2004, Swedish Match, C-210/03, Zb. s. I-11893, bod 25).
- 51 V prejednávanej veci zo žiadosti o opätovné otvorenie ústnej časti konania vyplýva, že táto žiadosť je v skutočnosti komentárom k návrhom generálneho advokáta. V tejto žiadosti sa neuvádza žiadna skutková okolnosť alebo právne ustanovenie použité generálnym advokátom, ktoré účastníci konania neprejednali. Okrem toho Súdny dvor usudzuje, že má k dispozícii všetky skutočnosti nevyhnutné na to, aby rozhodol o veci samej.
- 52 Treba preto po vypočutí generálneho advokáta zamietnuť žiadosť o opätovné otvorenie ústnej časti konania.

O návrhu

Úvodné poznámky

- 53 Výhrady voči pani Cresson sa zakladajú na ustanoveniach článkov 213 ES a 126 AE. Tieto ustanovenia sú zhodné, treba teda chápať odkaz na článok 213 ES, ako odkaz aj na článok 126 AE.

- 54 Prejednávané konanie vyžaduje, aby sa preskúmali tieto otázky: pôsobnosť článku 213 ods. 2 ES, dodržanie procesných predpisov a rôznych práv uvedených pani Cresson, najmä jej práva na obhajobu, dôsledky trestného konania, existencia nesplnenia povinností uvedených v článku 213 ods. 2 ES a prípadné uloženie sankcie.
- 55 Námiетка neprípustnosti vznesená pani Cresson sa zakladá na viacerých dôvodoch. Najprv článok 213 ES nemôže v prejednávanej veci predstavovať platný právny základ na podanie návrhu na Súdny dvor. Ďalej rozhodnutie o zastavení trestného stíhania chambre du conseil du tribunal de première instance de Bruxelles znamená, že disciplinárne konanie začaté Komisiou stratilo svoj účel a význam. Napokon, skutky vytýkané pani Cresson majú minimálny význam.
- 56 Tieto dôvody neprípustnosti sú neoddeliteľnou súčasťou otázok súvisiacich s predmetom konania uvedených v bode 54 tohto rozsudku. Na problémy súvisiace s právnym základom návrhu a údajným minimálnym významom vytýkaných skutkov sa vzťahuje analýza otázok týkajúcich sa jednak pôsobnosti článku 213 ods. 2 ES a jednak nesplnenia povinností uvedených v tomto článku. Účinky zastavenia trestného stíhania príslušným trestným súdom súvisia s otázkou týkajúcou sa preskúmania dôsledkov trestného konania. Tieto dôvody neprípustnosti sa teda preskúmajú v rámci preskúmania veci samej.

O pôsobnosti článku 213 ods. 2 ES

Pripomienky účastníkov konania

- 57 Komisia tvrdí, že sa článok 213 ods. 2 ES týka porušenia povinností členmi tejto inštitúcie, ktoré im vyplývajú z ich funkcie. Komisár, ktorý nekoná vo všeobecnom

záujme alebo sa nechá ovplyvniť svojimi osobnými alebo súkromnými záujmami peňažnej alebo nepeňažnej povahy, porušuje tieto povinnosti.

- 58 Keďže pani Cresson sa vytýka takéto nesplnenie povinnosti, požadované odsúdenie a uloženie sankcie, t. j. úplné alebo čiastočné odňatie jej práva na dôchodok alebo iných dávok vyplácaných namiesto dôchodku, sa správne zakladajú na článku 213 ods. 2 ES.
- 59 Pani Cresson tvrdí, že na základe tohto ustanovenia nemožno podať návrh na začatie konania na Súdny dvor.
- 60 Po prvé členov Komisie, ktorí si nesplnia v priebehu funkčného obdobia povinnosti uvedené v článku 213 ods. 2 prvom a druhom pododseku ES a nespočívajúce v prijatí externých funkcií, možno podľa ustanovení článku 216 ES potrestať iba odvolaním.
- 61 Keďže Komisia vytýka pani Cresson takéto nesplnenie, nemôže podať návrh smerujúci k jej potrestaniu odňatím jej práva na dôchodok alebo iných dávok vyplácaných namiesto dôchodku. Takúto sankciu neupravuje ani článok 213 ods. 2 ES, ani žiadne iné ustanovenie práva Spoločenstva.
- 62 Po druhé sa ustanovenia článku 213 ods. 2 tretieho pododseku ES uplatňujú, ak si člen Komisie nesplní povinnosť konať čestne a zdržanlivo pri prijímaní určitých funkcií buď v priebehu funkčného obdobia, alebo po jeho skončení. V tomto prípade je stanovenou sankciou buď odvolanie z funkcie za podmienok upravených v článku

216 ES, ak k nesplneniu povinnosti dôjde v priebehu funkčného obdobia člena Komisie, alebo odňatie práva na dôchodok alebo iných dávok vyplácaných namiesto dôchodku, ak sa tak stane až po skončení tohto funkčného obdobia.

- 63 Keďže pani Cresson nie je obvinená z nesplnenia povinnosti spočívajúceho v zákaze vykonávať externú činnosť, ustanovenia článku 213 ods. 2 tretieho pododseku ES sa na ňu neuplatňujú.

Posúdenie Súdny dvorom

- 64 Treba preskúmať znenie článku 213 ods. 2 ES, aby sa preverilo, či Komisia správne založila svoj návrh na tomto ustanovení.
- 65 Uvedený odsek 2 v troch pododsekoch stanovuje základné povinnosti a zákazy, ktoré sa vzťahujú na členov Komisie.
- 66 Prvý pododsek vyžaduje, aby členovia Komisie vykonávali svoje funkcie úplne nezávisle a vo všeobecnom záujme Spoločenstva.
- 67 Druhý pododsek spresňuje, že povinnosť zachovávať svoju nezávislosť platí vo vzťahu k všetkým vládam alebo iným orgánom.

- 68 Tretí pododsek najprv zakazuje členom Komisie, aby počas svojho funkčného obdobia vykonávali akúkoľvek inú činnosť.
- 69 Ďalej tento pododsek vo všeobecných termínoch spresňuje spôsob, akým majú členovia Komisie vykonávať svoje funkcie. Musia rešpektovať povinnosti vyplývajúce z funkcie člena Komisie. Tieto povinnosti zahŕňajú najmä povinnosť konať čestne a zdržanlivo pri prijímaní určitých funkcií alebo výhod po skončení funkčného obdobia. Tento druh povinností sa však uvádza len ako príklad, a preto povinnosti uvedené v spomínanom pododseku nemožno obmedziť tak, ako to tvrdí pani Cresson, na zákaz súbehu činností v priebehu funkčného obdobia člena Komisie a na povinnosť konať čestne a zdržanlivo pri prijímaní určitých funkcií alebo výhod po skončení tohto funkčného obdobia.
- 70 Keďže v treťom pododseku pojem „povinnosti vyplývajúce z funkcie“ nie je nijako ohraničený, treba ho chápať extenzívnym spôsobom. Je totiž dôležité, ako to zdôraznil generálny advokát v bode 74 svojich návrhov, aby členovia Komisie s ohľadom na významnú zodpovednosť, ktorá sa im zverila, dodržiavali tie najprísnejšie pravidlá v oblasti správania. Treba teda chápať uvedený pojem tak, že zahŕňa okrem povinnosti konať čestne a zdržanlivo výslovne uvedenej v článku 213 ods. 2 treťom pododseku ES aj všetky povinnosti vyplývajúce z funkcie člena Komisie, ku ktorým patrí povinnosť uvedená v článku 213 ods. 2 prvom pododseku ES vykonávať svoju funkciu úplne nezávisle a vo všeobecnom záujme Spoločenstva.
- 71 Prislúcha členom Komisie, aby za každých okolností uprednostnili všeobecný záujem Spoločenstva, a to nie len pred vnútroštátnymi záujmami, ale aj pred osobnými záujmami.

- 72 Aj keď členovia Komisie musia dohliadať na to, aby ich správanie bolo bezúhonné, nevyplyva z toho, že aj malé odchýlenie sa od týchto pravidiel možno potrestať podľa článku 213 ods. 2 ES. Požaduje sa existencia nesplnenia povinnosti, ktorá má určitý stupeň závažnosti.
- 73 Podľa článku 213 ods. 2 tretieho pododseku ES môže Súdny dvor v prípade porušenia povinností vyplývajúcich z funkcie člena Komisie uložiť sankciu spočívajúcu v odvolaní dotknutej osoby alebo v odňatí práva na dôchodok alebo iných dávok vyplácaných namiesto dôchodku. Odvolanie možno použiť, iba ak k nesplneniu povinností a k jeho vyšetrovaniu došlo v čase, keď dotknutý člen Komisie ešte vykonáva svoju funkciu. Naproti tomu odňatie práva na dôchodok alebo iných dávok vyplácaných namiesto dôchodku možno použiť, ak sa povinnosť poruší v priebehu funkčného obdobia alebo aj po jeho skončení. Keďže rozsah odňatia práva na dôchodok alebo iných dávok vyplácaných namiesto dôchodku sa neupresňuje, Súdny dvor môže podľa voľnej úvahy určiť úplné alebo čiastočné odňatie tohto práva podľa stupňa závažnosti nesplnenia povinnosti.
- 74 Preto v rozpore s tvrdením pani Cresson okolnosť, že funkčné obdobie člena Komisie sa skončilo a že ho teda nemožno odvolať, nepredstavuje prekážku pre to, aby bol uvedený člen Komisie potrestaný za nesplnenie povinnosti, ktorého sa dopustil v priebehu svojho funkčného obdobia, ale ktoré sa odhalilo alebo preukázalo až po skončení jeho funkčného obdobia.
- 75 Vyplyva z toho, že článok 213 ods. 2 ES, na ktorom sa zakladá návrh na začatie tohto konania podaný na Súdny dvor a smerujúci k určeniu, že pani Cresson porušila povinnosti, ktorej jej vyplývali z tohto ustanovenia, a k rozhodnutiu o úplnom alebo čiastočnom odňatí jej práva na dôchodok alebo iných dávok vyplácaných namiesto dôchodku, predstavuje správny právny základ.

O dodržaní procesných predpisov a rôznych práv uvedených pani Cresson, najmä jej práva na obhajobu

Pripomienky pani Cresson

- 76 Podľa pani Cresson sa nedodržali procesné predpisy a rôzne práva, najmä jej právo na obhajobu. Vyplýva z toho, že sa porušila zákonnosť tak administratívneho konania pred Komisiou, ako aj súdneho konania pred Súdny dvorom a že Súdny dvor by mal návrh odmietnuť ako neprípustný.

— Nedostatok právomoci

- 77 Podľa pani Cresson pán Reichenbach, generálny riaditeľ personálu a administratívy v postavení menovacieho orgánu, neoprávnene začal administratívne vyšetrovanie na základe správy IDOC-u. Pani Cresson usudzuje, že tento generálny riaditeľ nemal právomoc rozhodnúť o začatí konania, pretože prijatie takéhoto rozhodnutia v prípade potreby prislúcha kolégiu komisárov.

— Nedodržanie primeraných lehôt

- 78 Pani Cresson tvrdí, že začatie disciplinárneho konania roku 2003, teda viac ako sedem rokov po tom, ako sa stali skutky vytykané Komisiou, je neprijateľné najmä so zreteľom na existenciu rôznych správ súvisiacich s vytykanými skutkami, ktoré boli dávno k dispozícii, a na neexistenciu zložitosti veci.

— Nezákonný súbeh funkcií Komisie

- 79 Pani Cresson uvádza, že Komisia kumulovala viacero funkcií, ktoré mali ostať oddelené.
- 80 Podľa pani Cresson táto inštitúcia nielenže vykonávala funkciu disciplinárneho orgánu, ale konala aj ako „vyšetrujúci sudca“ tým, že poskytla belgickému vyšetrujúcemu sudcovi všetky informácie spôsobilé preukázať jej zavinenie, zabezpečila uskutočnenie niekoľkých vyšetrovaní a začala disciplinárne konanie proti jej osobe. Okrem toho sa Komisia rozhodla konať ako obžalovateľka tým, že rozhodla o podaní návrhu na začatie konania na Súdny dvor.
- 81 Tento súbeh funkcií porušil právo na spravodlivé súdne konanie.

— Vykonávanie nátlaku na Komisiu

- 82 Podľa pani Cresson Parlament vykonával nátlak na Komisiu, ktorému podľahla. Komisia si takto nespĺnila povinnosť nestrannosti, a to na úkor pani Cresson.

— Rôzne porušenia konania

- 83 Pani Cresson tvrdí, že došlo k viacerým porušeniam pravidiel uvedených v rozhodnutí z 19. februára 2002 o zriadení IDOC-u. Vyšetrovatelmi tohto úradu

totiž neboli len zamestnanci IDOC-u, ale aj úradníci niektorých ďalších oddelení Komisie. Správy IDOC-u nestanovujú osobnú zodpovednosť a neobsahujú ani odporúčania a ani závery. Zatiaľ čo úloha IDOC-u mala byť subsidiárna vo vzťahu k úlohe OLAF-u, a to v tom zmysle, že v prvom rade prináleží OLAF-u, aby uskutočnil administratívne vyšetrovanie a doplnil ho v prípade podvodu, korupcie alebo akejkoľvek inej nezákonnej činnosti, ktorou by sa porušili finančné záujmy Spoločenstva, IDOC viedol doplnujúce administratívne vyšetrovania bez toho, aby sa dodržalo toto pravidlo. Pani Cresson dodáva, že nebola ani správne informovaná, ani vypočutá v priebehu týchto vyšetrovaní. Najmä ju neinformovali, že môže byť obvinená, neboli jej oznámené správy o administratívnych vyšetrovaniach týkajúcich sa pánov Berthelota a Riedingera, a preto nemohla predložiť svoje pripomienky.

84 Pani Cresson okrem iného tvrdí, že sa viacero disciplinárnych konaní začatých proti niekoľkým úradníkom Komisie spájaným s prijatím pána Berthelota do zamestnania prekrýva. Nebola správne informovaná o výsledkoch týchto konaní a to napriek ich vplyvu na jej vec. Navyše vyšetrovatelia IDOC-u poverení vyšetrovaním v súvislosti s pánom Berthelotom prekročili svoju právomoc, keď pri tejto príležitosti kládli otázky týkajúce sa spisu pána Riedingera.

85 Čo sa týka vyšetrovania OLAF-u, spisy sprístupnené pani Cresson neobsahujú splnomocnenia predpísané pre všetkých zamestnancov, ktorí sa zúčastnili na vyšetrovaní. Okrem toho chýbajú splnomocnenia potrebné pre každý zákrok vyšetrovateľov. Podľa pani Cresson nezákonnosť zákrokov OLAF-u znamená, že vyšetrovania, ktoré viedli k správe z 22. februára 2002 vo vzťahu k spisu pána Berthelota, sú neplatné.

— Neexistencia prístupu k dvojstupňovému súdному konaniu

- 86 Pani Cresson uvádza, že najzávažnejší problém predstavuje nemožnosť uplatnenia dvojstupňového súdneho konania. Ak by Súdny dvor rozhodol o uložení sankcie, pani Cresson nemá k dispozícii žiaden opravný prostriedok. Zdôrazňuje, že úradník Európskych spoločenstiev má k dispozícii oveľa širšie záruky, ako sú záruky upravené v prospech členov Komisie, a to tak v štádiu administratívneho konania, ako aj v štádiu súdneho konania. Úradník totiž môže napadnúť rozhodnutie menovacieho orgánu na Súde prvého stupňa Európskych spoločenstiev a potom podať odvolanie na Súdny dvor. Nemožnosť napadnúť rozhodnutie Súdného dvora predstavuje porušenie základných práv.

Posúdenie Súdnym dvorom

- 87 Čo sa týka prvého dôvodu uvedeného vo vyjadrení pani Cresson k návrhu a založeného na údajnom nedostatku právomoci generálneho riaditeľa personálu a administratívy pre začatie administratívnych vyšetrovaní na základe správ IDOC-u a pre začatie administratívneho konania, treba po prvé uviesť, ako to správne uvádza Komisia, že sa sporné administratívne vyšetrovania začali pred zriadením IDOC-u.
- 88 Po druhé administratívne konanie v skutočnosti začalo dorúčením oznámenia o výhradách pani Cresson. O tomto oznámení však nerozhodol generálny riaditeľ personálu a administratívy, ale samotná Komisia. Tým, kto začal administratívne konanie, teda bola Komisia a nie generálny riaditeľ.

89 Vyplyva z toho, že prvý dôvod vyjadrenia k návrhu nie je dôvodný.

90 Vo vzťahu k začatiu konania upraveného v článku 213 ods. 2 ES toto ustanovenie neurčuje žiadnu osobitnú lehotu. Napriek tomu lehoty, ktoré má k dispozícii Komisia, nie sú neobmedzené. V prípade, že chýba právna úprava tejto otázky, má Komisia povinnosť zbytočne neodďaľovať výkon svojich právomocí, aby dodržala základnú požiadavku právnej istoty (pozri rozsudky z 24. septembra 2002, Falck a Acciaierie di Bolzano/Komisia, C-74/00 P a C-75/00 P, Zb. s. I-7869, bod 140, ako aj z 23. februára 2006, Atzeni a i., C-346/03 a C-529/03, Zb. s. I-1875, bod 61) a aby nesťažila odporcom možnosť vyvrátiť tvrdenia Komisie a takto neporušila práva na obhajobu (pozri v tomto zmysle rozsudok zo 16. mája 1991, Komisia/Holandsko, C-96/89, Zb. s. 2461, bod 16).

91 V prejednávanej veci sa skutky vytýkané pani Cresson stali roku 1995, pán Berthelot bol prijatý do zamestnania v septembri toho roku a ponuky zmlúv pánovi Riedingerovi sa uskutočnili tiež v priebehu uvedeného roku. Prvá správa o vyšetrovaní v tejto súvislosti bola vypracovaná výborom nezávislých expertov v marci 1999. Neskôr v rokoch 1999 až 2002 predložili správy o vyšetrovaní OLAF a IDOC. Komisia počkala na predloženie posledných správ predtým, ako začala konanie proti pani Cresson.

92 Keďže článok 213 ods. 2 ES sa ešte nikdy nepoužil na začatie konania proti členovi Komisie z dôvodu jeho správania v priebehu jeho funkčného obdobia, mohla Komisia usúdiť, že je nevyhnutný osobitne obozretný prístup. Za týchto okolností sa nezdá, že rozhodnutie z januára 2003 o začatí administratívneho konania proti pani Cresson poslaním oznámenia o výhradách a jeho doručením dotknutej osobe v máji toho istého roku má neprimeranú povahu. Okrem toho pani Cresson nepredložila

skutočnosti spôsobilé preukázať, že dĺžka konania uskutočneného Komisiou mala vplyv na spôsob, akým sa obhajovala.

- 93 Pani Cresson vytýka Komisii súbeh niekoľkých funkcií, ktoré prislúchajú rozličným orgánom, a porušenie práva na spravodlivé súdne konanie. Podľa pani Cresson súbeh funkcií Komisie jej bránil v tom, aby bola dostatočne nestranná vo svojom postavení disciplinárneho orgánu.
- 94 Tento dôvod nemožno prijať, pretože Komisia nemá právomoc určiť nesplnenie povinností vyplývajúcich z funkcie člena Komisie. Z ustanovení článku 213 ods. 2 ES totiž vyplýva, že Komisia môže v prípade predpokladaného nesplnenia povinností člena Komisie iba podať návrh na Súdny dvor. Prináleží Súdnemu dvoru, aby určil, či porušil člen Komisie povinnosti vyplývajúce zo svojej funkcie, a aby mu uložil sankciu.
- 95 Ďalší dôvod týkajúci sa nátlaku vykonávaného Parlamentom na Komisiu, ktorý jej bránil konať nestranne, tiež nemožno prijať.
- 96 Bez ohľadu na to, akému nátlaku bola Komisia prípadne vystavená, prináleží totiž Súdnemu dvoru, aby rozhodol o veci na základe skutočností uvedených v spise, ktorý sa mu predložil.
- 97 Tvrdenie, že sa na Komisiu vykonával nátlak, nemožno teda uplatniť.

- 98 Čo sa týka pripomienok pani Cresson týkajúcich sa rôznych porušení procesných predpisov a porušenia práva na dvojstupňové súdne konanie, ich cieľom je preukázať procesných väd alebo nedostatkov porušujúcich najmä práva na obhajobu a spôsobilých spochybníť predmet konania predloženého Súdnemu dvoru, ako aj jeho preskúmanie vecí.
- 99 Pani Cresson uvádza najprv porušenie pravidiel stanovených v rozhodnutí z 19. februára 2002 o zriadení IDOC-u. Sporné administratívne vyšetrovania sa vraj neuskutočnili v súlade s týmito pravidlami.
- 100 Treba však uviesť, že tieto vyšetrovania začali a takmer celé prebehli pred zriadením IDOC-u. Čo sa týka pána Riedingera, vykonané administratívne vyšetrovania sa skončili pred týmto dátumom, keďže správa o nich bola predložená 8. augusta 2001. Čo sa týka pána Berthelota, vyšetrovania sa skončili správou predloženou tri dni po zriadení IDOC-u, to znamená 22. februára 2002.
- 101 Pani Cresson tiež napáda platnosť vyšetrovaní OLAF-u, z ktorých vychádzali GR ADMIN a IDOC pri vlastných doplňujúcich vyšetrovaniach.
- 102 V tejto súvislosti a bez toho, aby bolo potrebné preskúmať tvrdenia pani Cresson o formálnych vadách vyšetrovacieho konania vedeného OLAF-om, treba uviesť, že GR ADMIN uskutočnilo svoje vlastné vyšetrovanie a nezávisle vypracovalo správy, ktoré po svojom zriadení prevzal IDOC. Oznámenie o výhradách sa zakladalo na týchto správach a nie na správach, ktoré vypracoval OLAF.

- 103 Vzniká ďalej otázka, či sa napriek tomu, že neexistuje podrobná úprava konania upraveného v článku 213 ods. 2 ES, dodržalo právo na obhajobu.
- 104 Treba pripomenúť, že dodržiavanie práva na obhajobu v každom konaní vedenom proti osobe, ktoré môže viesť k aktu spôsobujúcemu jej ujmu, je základnou zásadou práva Spoločenstva, ktorú treba zabezpečiť, a to aj pri úplnom nedostatku procesno-právnej úpravy. Podľa ustálenej judikatúry dodržiavanie práva na obhajobu vyžaduje, aby osoba, proti ktorej začala Komisia administratívne konanie, mohla v priebehu tohto konania užitočne vyjadriť svoje stanovisko k reálnosti a relevantnosti uvádzaných skutkov a okolností, ako aj k dokumentom, ktoré Komisia uvádza na podporu svojho tvrdenia, že došlo k porušeniu práva Spoločenstva (pozri rozsudok z 10. júla 1986, Belgicko/Komisia, 234/84, Zb. s. 2263, bod 27).
- 105 Treba teda preskúmať, či bola pani Cresson v primeranom čase informovaná o výhradách, ktoré sa jej vytykajú, a či mala možnosť byť vypočutá.
- 106 Konaniu vedenému proti pani Cresson podľa článku 213 ods. 2 ES predchádzalo administratívne konanie, ktoré Komisia začala na základe predbežných administratívnych vyšetrovaní.
- 107 Zo spisu predloženého Súdneho dvoru vyplýva, že príslušné oddelenia sa viackrát v priebehu administratívnych vyšetrovaní obrátili na pani Cresson, ktorá podala svoje pripomienky listami z 24. septembra, 22. októbra a 17. decembra 2001.

- 108 Administratívne konanie sa začalo 6. mája 2003 dorúčením oznámenia o výhradách pani Cresson. Umožnil sa jej prístup k spisu a bola vyzvaná, aby podala svoje pripomienky. Na odpoveď na oznámenie mala k dispozícii viac ako štyri mesiace. Pani Cresson podala svoje pripomienky písomne 30. septembra 2003 a ústne 30. júna 2004. Komisia rozhodla o podaní návrhu na začatie konania na Súdny dvor 19. júla 2004.
- 109 V súvislosti s priebehom administratívneho konania sa nezistila žiadna okolnosť spôsobilá preukázať, že došlo k porušeniu práva na obhajobu.
- 110 Naopak sa zdá, že Komisia zaslaním oznámenia o výhradách pani Cresson, v ktorom uviedla všetky vytykané skutky a ich právne posúdenie, sprístupnením jej spisu, výzvou, aby predložila svoje pripomienky v lehote nie kratšej ako dva mesiace, a jej vypočutím, viedla konanie, ktoré rešpektovalo právo na obhajobu.
- 111 Vo vzťahu ku konaniu začatému na Súdnom dvore pani Cresson uvádza, že nebude mať k dispozícii opravný prostriedok, ak Súdny dvor rozhodne, že jej uloží sankciu. Považuje nemožnosť uplatnenia opravného prostriedku za porušenie základných práv na obhajobu a práva na účinnú súdnu ochranu. Zdôrazňuje, že naproti tomu európsky úradník môže napadnúť rozhodnutie menovacieho orgánu na Súde prvého stupňa a potom podať odvolanie na Súdny dvor.
- 112 V tejto súvislosti treba uviesť článok 2 ods. 1 Protokolu č. 7 k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, podpísaného 4. novembra 1950 v Ríme, podľa ktorého každý, koho súd uzná za vinného z trestného činu, má právo dať preskúmať výrok o vine alebo treste súdom vyššieho stupňa. Ak by sa aj predpokladalo, že sa

toto ustanovenie uplatní na konanie založené na článku 213 ods. 2 ES, stačí pripomenúť, že podľa článku 2 ods. 2 uvedeného protokolu sú z tohto práva prípustné výnimky, najmä ak príslušnú osobu súdil v prvom stupni najvyšší súd.

- 113 Vyplýva z toho, že nemožnosť uplatnenia opravného prostriedku proti rozhodnutiu Súdneho dvora nepredstavuje v žiadnom prípade nedostatok spôsobilý porušiť práva členov Komisie na účinnú súdnu ochranu a v prejednávanej veci neznesomňuje podanie návrhu na Súdny dvor.
- 114 Z uvedeného vyplýva, že všetky dôvody, ktoré uviedla pani Cresson vo svojom vyjadrení k návrhu, týkajúce sa procesných otázok a založené na porušení rôznych práv, najmä práva na obhajobu, treba zamietnuť.

O dôsledkoch trestného konania

Pripomienky účastníkov konania

- 115 Pani Cresson uvádza, že sa uplatňuje zásada, podľa ktorej „trestné konanie bráni pokračovaniu disciplinárneho konania“, pretože Komisia sa ako poškodená zúčastnila na trestnom konaní. Vyplýva z toho, že správny orgán je v prípadoch, keď sa v trestnom a aj v disciplinárnom konaní posudzuje ten istý skutok, viazaný závermi trestného súdu v trestnom konaní. Toto pravidlo vychádza z rozsudku Súdu prvého stupňa z 10. júna 2004, François/Komisia (T-307/01, Zb. s. II-1669, body 73 až 75). V prejednávanej veci sa posudzuje ten istý skutok v oboch konaniach, a síce porušenie právnej úpravy v súvislosti s prijatím do zamestnania pána

Berthelota a jeho pracovnými podmienkami v rozpore so všeobecným záujmom Spoločenstva.

- 116 Pani Cresson uvádza, že chambre du conseil du tribunal de première instance de Bruxelles zastavil trestné stíhanie po tom, ako sa stotožnil s úvahami prokurátora, podľa ktorých sa buď uvádzané skutky nepreukázali, alebo sa nepreukázala účasť pani Cresson na týchto skutkoch. Toto rozhodnutie o zastavení trestného stíhania znamená, že konanie začaté Komisiou stratilo svoj účel a význam.
- 117 Komisia tiež usudzuje, že sa v práve Spoločenstva uplatňuje zásada, podľa ktorej „trestné konanie bráni pokračovaniu disciplinárneho konania“, ale vyvodzuje z nej iné závery. Vyplýva z nej jednak, že ak pre ten istý skutok prebieha disciplinárne konanie zároveň s trestným konaním, disciplinárne konanie treba prerušiť až do skončenia trestného konania, a jednak, že je disciplinárny orgán viazaný závermi trestného sudcu. V prejednávanej veci sa však skutky, ktorých sa týka trestné konanie, líšia od skutkov, ktoré sú predmetom disciplinárneho konania. Trestný sudca skúmal, či pani Cresson spáchala trestný čin podvodu a sprenevery. Súdny dvor má preskúmať, či dotknutá osoba porušila povinnosti vyplývajúce zo svojej funkcie zvýhodňovaním alebo závažnou nedbanlivosťou. Súdny dvor preto nie je viazaný ani závermi trestného sudcu, ani ním vydaným rozhodnutím o zastavení trestného stíhania.

Posúdenie Súdnym dvorom

- 118 Treba pripomenúť, že na disciplinárne konania týkajúce sa úradníka alebo zamestnanca Spoločenstiev, akými sú konania, ktoré viedli k už citovanému rozsudku François/Komisia, a na konania týkajúce sa člena Komisie sa nevzťahujú rovnaké predpisy. Prvé z týchto konaní upravuje Služobný poriadok Európskych spoločenstiev a na druhé sa vzťahuje samostatné konanie podľa článku 213 ods. 2 ES.

Riešenia použité v prvom prípade teda nemožno za každých okolností uplatniť aj v konaniach podľa článku 213 ods. 2 ES.

- 119 Vo vzťahu k pani Cresson trestné konanie viedlo v priebehu rokov 1999 až 2004 k preskúmaniu výhrad, ktorej sa jej vytýkajú.
- 120 Ak sa závery vykonané v trestnom konaní týkajú tých istých skutkov, ako sú skutky skúmané v rámci konania upraveného v článku 213 ods. 2 ES, a tieto závery sú súčasťou spisu predloženého Súdnu dvoru, Súdny dvor ich môže zohľadniť pri skúmaní skutkov vytýkaných pani Cresson podľa uvedeného článku.
- 121 Súdny dvor však nie je viazaný právnym posúdením skutkov uskutočneným v trestnom konaní a prináleží mu v plnom rozsahu jeho voľnej úvahy zisťovať, či skutky vytýkané v rámci konania založeného na článku 213 ods. 2 ES predstavujú neplnenie povinností vyplývajúcich z funkcie člena Komisie.
- 122 Rozhodnutím chambre du conseil du tribunal de première instance de Bruxelles o tom, že sa nepreukázalo obvinenie proti pani Cresson, nie je teda Súdny dvor viazaný.
- 123 Vo vzťahu k jedinému dôvodu obžaloby pôvodne prijatému prokurátorom, t. j. dôvodu týkajúcemu sa cestovných príkazov na fiktívne služobné cesty vystavených na meno pána Berthelota, závery vyplývajúce z trestného vyšetrovania uvedené prokurátorom v jeho záverečnej reči môže Súdny dvor zohľadniť bez toho, aby bol nimi viazaný.

124 Čo sa týka prijatia do zamestnania pána Berthelota, závery uvedené v záverečnej reči prokurátora, že na jednej strane bol životopis pána Berthelota podobný životopisom iných vedeckých pracovníkov zamestnaných Komisiou a že na druhej strane sa personál oddelení Komisie bežne prideloval kabinetom členov inštitúcie alebo dopĺňal k oficiálnemu počtu členov týchto kabinetov, sú tiež relevantné a Súdny dvor ich môže zohľadniť.

125 Naproti tomu záver, ktorý vyvodzuje prokurátor z týchto skutočností, a síce, že pán Berthelot bol platne prijatý do zamestnania, pretože sa neporušil žiaden predpis stanovený Komisiou, predstavuje posúdenie skutkových okolností. Toto posúdenie sa zakladá na preskúmaní a výklade predpisov Spoločenstva, najmä v oblasti zamestnávania vedeckých pracovníkov, ktorými Súdny dvor nie je viazaný.

O existencii nesplnenia povinností uvedených v článku 213 ods. 2 ES

Pripomienky účastníkov konania

126 Podľa Komisie zo spisov týkajúcich sa pánov Berthelota a Riedingera vyplýva, že pani Cresson porušila povinnosti vyplývajúce zo svojej funkcie členky Komisie tým, že sa dopustila zvýhodňovania alebo závažnej nedbanlivosti.

127 Pani Cresson uvádza, že pán Berthelot bol platne prijatý do zamestnania, a zdôrazňuje, že ho zamestnala administratíva. Člen Komisie nie je informovaný

o všetkých administratívnych aspektoch prijatia do zamestnania. Spis pána Riedingera neobsahuje žiadne skutočnosti.

Posúdenie Súdny dvorom

- 128 Treba oddelene preskúmať spisy pánov Berthelota a Riedingera uvedené v bodoch 10 až 26 tohto rozsudku.

— O prijatí do zamestnania pána Berthelota a o jeho pracovných podmienkach

- 129 Vzniká otázka, či prijatie pána Berthelota do zamestnania ako vedeckého pracovníka na to, aby mohol vykonávať funkciu osobného poradcu pani Cresson, a jeho pracovné podmienky predstavujú nesplnenie povinností pani Cresson vyplývajúcich z jej funkcie členky Komisie.
- 130 Člen Komisie má k dispozícii kabinet zložený zo spolupracovníkov, ktorí sú jeho osobnými poradcami. Prijímanie týchto spolupracovníkov do zamestnania sa uskutočňuje *intuitu personae*, teda na základe voľnej úvahy, pričom zainteresované osoby sa vyberajú tak na základe ich odbornej a mravnej spôsobilosti, ako aj ich schopností prispôsobiť sa pracovným metódam príslušného komisára a celého jeho kabinetu.
- 131 Okrem týchto členov kabinetu má komisár k dispozícii aj iné zdroje. Môže sa predovšetkým spoľahnúť na personál oddelení Komisie, využívať pomoc expertov

alebo po splnení osobitných pravidiel poveriť úlohami na dobu určitú vybrané osoby.

- 132 V prejednávanej veci je preukázané, že sa nedalo prijať pána Berthelota do zamestnania ako člena kabinetu pani Cresson, pretože prekročil povolenú vekovú hranicu. Okrem toho pani Cresson v zásade nemohla mať k dispozícii ďalšieho osobného poradcu, pretože jej kabinet už bol vytvorený, a teda všetky miesta osobných poradcov boli obsadené.
- 133 Pani Cresson však dosiahla, aby jej oddelenia prijali do zamestnania pána Berthelota. Zamestnali ho ako vedeckého pracovníka na to, aby v skutočnosti vykonával funkciu jej osobného poradcu.
- 134 V tejto súvislosti z bodov 132 a 133 tohto rozsudku vyplýva, že prijatím pána Berthelota do zamestnania sa obišli pravidlá zamestnávania členov kabinetu.
- 135 Sporné prijatie do zamestnania tiež porušuje pravidlá týkajúce sa zamestnávania vedeckých pracovníkov.
- 136 Po prvé pán Berthelot nebol v rozpore s ustanoveniami článku 1 ods. 3 rozhodnutia o vedeckých pracovníkoch prijatý do zamestnania, aby vykonával činnosť vedeckého pracovníka, a teda sa nerešpektoval predmet jeho zmluvy, to znamená podporovanie plnohodnotnej výmeny znalostí medzi vedeckým pracovníkom a osobami zodpovednými za výskumnú činnosť v GR XII a v SVC. Jediným cieľom jeho prijatia do

zamestnania bolo umožniť mu vykonávať funkciu v kabinete pani Cresson. Pravidlá týkajúce sa vedeckých pracovníkov sa teda zneužili na iné účely.

- 137 Okolnosť uvedená v záverečnej reči prokurátora, že personál inštitúcií Spoločenstva sa bežne prideľoval kabinetom členov Komisie alebo sa doplňal k oficiálnemu počtu členov týchto kabinetov, poskytla určité zdanie platnosti vo vzťahu k tomuto prijatiu do zamestnania, pretože ho zahrnula do existujúceho rámca. Účel takéto pridelenia sa však v prejednávanej veci nenaplnil. Pridelenie do kabinetu sa týka osôb, ktoré už boli prijaté do zamestnania na základe ich zásluh, najčastejšie prostredníctvom konkurzu, a ktoré sa osvedčili pri vykonávaní funkcií v oddeleniach vo všeobecnom záujme Spoločenstva, a ktoré potom poskytnú svoje služby kabinetom. Okamžité pridelenie pána Berthelota do kabinetu pani Cresson nerešpektovalo účel tejto bežnej praxe.
- 138 Po druhé rozhodnutie o vedeckých pracovníkoch stanovuje, že zainteresované osoby sa vyberajú z univerzitných alebo vysokoškolských vedeckých profesorov, alebo z významných vedcov iných výskumných inštitúcií, ktorí majú preukázateľne dobre meno v oblasti výskumu. Keďže pán Berthelot nemá vysokoškolský titul alebo osobitnú prax, ním uvedená kvalifikácia vo svojom životopise, ako ju pripomína bod 10 tohto rozsudku, neumožňuje usudzovať, že prijatie do zamestnania dotknutej osoby spĺňalo podmienky stanovené v predmetnej právnej úprave. Nie je teda preukázaný záujem GR XII alebo SVC na prijatí pána Berthelota do zamestnania.
- 139 Po tretie zmluva pána Berthelota na dobu tridsiatich mesiacov prekročila o šesť mesiacov maximálne povolené trvanie. Pán Berthelot podal výpoveď zo zdravotných dôvodov, a nie preto, aby ukončil nezákonnú dobu pracovného pomeru. Nedodržanie tejto doby je prejavom ľahostajnosti vo vzťahu k platným pravidlám najmä zo strany pani Cresson. Okrem toho po tom, ako podal pán Berthelot výpoveď, pani Cresson ešte trvala na tom, tentoraz však neúspešne, aby sa našiel spôsob, ako ho zamestnať.

- 140 Po štvrté pán Berthelot v rozpore s požiadavkami článku 7 ods. 7 rozhodnutia o vedeckých pracovníkoch nevypracoval správu o činnostiach, ktoré vykonával počas trvania zmluvy. Administratíva požadovala tieto správy. Zdá sa, že správy, ktoré sa jej nakoniec predložili, nevypracoval pán Berthelot, ale rôzne osoby vykonávajúce funkciu v kabinete pani Cresson. Zdá sa tiež, že účelom týchto správ bolo formálne odpovedať na žiadosť administratívy.
- 141 Okolnosť, že vedeckí pracovníci vždy neodovzdali správy na konci trvania svojej zmluvy, nemôže spochybniť konštatovanie o nesplnení jednej z povinností stanovených v rozhodnutí o vedeckých pracovníkoch.
- 142 Po piate cestovné príkazy na fiktívne služobné cesty boli vystavené na meno pána Berthelota. Vystavenie týchto dokumentov predstavuje vážne nesplnenie povinností stanovených inštitúciami Spoločenstva. Z tohto nesplnenia povinnosti možno však obviňovať najmä pána Berthelota a zo spisu nevyplýva, že pani Cresson o ňom vedela alebo mala vedieť. Za týchto okolností netreba preskúmať tvrdenie pani Cresson uvedené vo vyjadrení k návrhu, že tieto cestovné príkazy na fiktívne služobné cesty sa týkali nízkych súm.
- 143 Jednotlivé nesplnenia povinností vyplývajúcich zo znenia a účelu uplatniteľnej právnej úpravy zistené pri skúmaní spisu pána Berthelota, najmä nesplnenia povinností uvedené v bodoch 136 až 138 tohto rozsudku, preukazujú, že spôsob,

akým bol prijatý pán Berthelot do zamestnania ako vedecký pracovník na to, aby mohol vykonávať funkciu osobného poradcu člena Komisie, bol zjavne nesprávny.

- 144 Preskúmanie sporného prijatia do zamestnania pána Berthelota a jeho pracovné podmienky preukazujú, že dotknuté predpisy sa zneužili na iné účely.
- 145 Pani Cresson sa musí vzhľadom na svoju osobnú angažovanosť v súvislosti s týmto prijatím do zamestnania, keďže k nemu došlo na základe jej výslovnej žiadosti, po tom, ako sa dozvedela, že nemôže zamestnať pána Berthelota vo svojom kabinete, považovať za zodpovednú za toto prijatie do zamestnania a za z toho vyplývajúce zneužitie predpisov. Nemôže sa zbaviť svojej zodpovednosti tvrdením, že administratíva povolila toto prijatie do zamestnania, keďže nikdy neprejavila či už otázkou súvisiacou s touto témou, alebo odporúčaním v tomto zmysle starosť o to, aby príslušné oddelenia rešpektovali účel uplatniteľnej právnej úpravy.
- 146 Pani Cresson je teda preto, že nechala prijať do zamestnania svojho blízkeho známeho pána Berthelota ako vedeckého pracovníka, pričom nemal vykonávať príslušnú činnosť, ale malo sa mu iba umožniť vykonávať funkciu osobného poradcu v jej kabinete, napriek tomu, že jej kabinet bol plne obsadený a že navyše pán Berthelot prekročil povolenú vekovú hranicu na vykonávanie takejto funkcie, zodpovedná za nesplnenie povinnosti s určitým stupňom závažnosti.
- 147 Z vyššie uvedeného vyplýva, že pani Cresson porušila povinnosti vyplývajúce z funkcie členky Komisie podľa ustanovení článku 213 ods. 2 ES a článku 126 ods. 2 AE v súvislosti s prijatím do zamestnania pána Berthelota a s jeho pracovnými podmienkami.

— O ponukách pracovných zmlúv pánovi Riedingerovi

- 148 Skutočnosti predložené Súdnemu dvoru, ktoré sú uvedené v bodoch 22 až 26 tohto rozsudku, neumožňujú usudzovať, že pani Cresson ponúknutím troch sporných zmlúv pánovi Riedingerovi porušila povinnosti vyplývajúce z funkcie členky Komisie. Ani z názvov týchto zmlúv a ani z niekoľkých informácií oznámených v tejto súvislosti Komisiou totiž nevyplýva, že tieto zmluvy neslúžili všeobecnému záujmu Spoločenstva.

O návrhu smerujúcom k tomu, aby sa rozhodlo o odňatí práva na dôchodok alebo iných dávok vyplácaných namiesto dôchodku

- 149 Porušenie povinností vyplývajúcich z funkcie člena Komisie sa v zásade potrestá uložením sankcie podľa ustanovení článku 213 ods. 2 ES.
- 150 So zreteľom na okolnosti prejednávanej veci však treba považovať samotné určenie, že sa nesplnili povinnosti, za primeranú sankciu.
- 151 Netreba teda uložiť pani Cresson sankciu spočívajúcu v odňatí jej práva na dôchodok alebo iných dávok vyplácaných namiesto dôchodku.

O trovách

- 152 Podľa článku 69 ods. 2 prvého pododseku rokovacieho poriadku účastník konania, ktorý vo veci nemal úspech, je povinný nahradiť trovy konania, ak to bolo v tomto

zmysle navrhnuté. Podľa odseku 3 prvého pododseku tohto ustanovenia Súdny dvor môže rozdeliť náhradu trov konania medzi účastníkov konania alebo rozhodnúť tak, že každý z účastníkov konania znáša svoje vlastné trovy konania, ak účastníci konania nemajú úspech v časti predmetu konania. Podľa odseku 4 prvého pododseku toho istého ustanovenia členské štáty, ktoré vstúpili do konania ako vedľajší účastníci, znášajú svoje vlastné trovy konania.

- 153 Keďže v prejednávanej veci Komisia a pani Cresson nemali úspech v časti svojich dôvodov, je opodstatnené rozhodnúť tak, že každý z účastníkov konania znáša svoje vlastné trovy konania. Francúzska republika, ktorá vstúpila do konania ako vedľajší účastník konania, znáša svoje vlastné trovy konania.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (plénum) rozhodol a vyhlásil:

- 1. Édith Cresson porušila povinnosti vyplývajúce z funkcie členky Komisie Európskych spoločenstiev podľa článku 213 ods. 2 ES a článku 126 ods. 2 AE v súvislosti s prijatím pána Berthelota do zamestnania a s jeho pracovnými podmienkami.**
- 2. V zostávajúcej časti sa návrh zamieta.**
- 3. Komisia Európskych spoločenstiev, pani Cresson a Francúzska republika znášajú svoje vlastné trovy konania.**

Podpisy